

Σοφία Μαντουβάλου

Το φάντασμα
του
μαυροπίνακα

Συλλογή
περιστέρια

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ
www.patakis.gr

ΣΟΦΙΑ ΜΑΝΤΟΥΒΑΛΟΥ

*Το φάντασμα
του μαυροπίνακα*

ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΑ

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως άνευ γραπτής αδειάς του εκδότη η κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη – Σύγχρονη λογοτεχνία για παιδιά και για νέους
Συλλογή Περιστέρια – 173

Σοφία Μαντουβάλου, *Το φάντασμα του μαυροπίνακα*

Εικονογράφηση εξωφύλλου: Ίρις Σαμαρτζή

Σχεδιασμός εξωφύλλου σειράς: polka dot design

Επιμέλεια-Διορθώσεις: Μάγδα Τικοπούλου

Σελιδοποίηση: «ΦΑΣΜΑ» Αφοί Καπένη Κ. & Α. Ο.Ε.

Φιλμ-μοντάζ: Μαρία Ποινιού-Ρένεση

Copyright[©] για την εικονογράφηση του εξωφύλλου Σ. Πατάκης

ΑΕΕΔΕ (Εκδόσεις Πατάκη), 2015

Copyright[©] Σ. Πατάκης ΑΕΕΔΕ (Εκδόσεις Πατάκη)

και Σοφία Μαντουβάλου, 2015

Πρώτη έκδοση από τις Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα, Φεβρουάριος 2016

ΚΕΤ Α224 ΚΕΠ 56/16

ISBN 978-960-16-6670-9

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ.

ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 801.100.2665, 210.52.05.600, ΦΑΞ: 210.36.50.069

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.38.31.078

ΥΠΟΚ/ΜΑ: ΚΟΥΡΤΣΑΣ (ΤΕΡΜΑ ΠΟΝΤΟΥ – ΠΕΡΙΟΧΗ Β' ΚΤΕΟ), 57009 ΚΑΛΟΧΩΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, Τ.Θ. 1213.

ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15, 2310.75.51.75, ΦΑΞ: 2310.70.63.55

Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

*Στη Λευκή και τα υπέροχα εγγόνια της,
Νικόλα, Δήμητρα, Κωνσταντίνο, Μυρτώ*

Να κοιτάξεις τον κόσμο
με τα μάτια του νου.

Βλέπω σημαίνει επινοώ.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Η διευθύντρια ή Η κυρία ΛΑΧΤΑΡΑ.....	15
Επιστροφή στα θρανία ή Ο κύριος ΜΥΤΑΡΑΣ (ο τόνος στην παραλήγουσα).....	21
Ο παράδεισος της αποθήκης ή Χαρούμενος επικήδειος.....	29
Μήπως είδατε το φάντασμα; ή Η μετακόμιση.....	38
Τα χαμένα μολύβια ή Η ΧΑΣΤΡΑ ΞΕΧΑΣΤΡΑ.....	50
Δικαίωση ή Μόνιμη εγκατάσταση.....	64
Ο ΣΚΙΤΣΑΚΙΑΣ ή Πάρτι φαντασμάτων.....	75
Η ΓΛΩΣΣΑ ΡΟΔΑΝΙ ή Η σιωπή μιλάει.....	82
Η ΑΡΙΣΤΑ ΛΑΘΟΣ ή Ανορθογραφίες.....	96
Πρόσωπο με πρόσωπο ή Ο ΜΟΥΡΜΟΥΡΑΣ.....	103
Ο ΓΚΡΙΝΙΑΣ ή Εργασίες στο σπίτι.....	114
Ο ΤΡΟΜΑΡΑΣ ή Το δικαστήριο της τάξης.....	126
Ο ΑΜΙΛΗΤΟΣ ή Η τραγουδιστή τάξη.....	136
Οι ΑΥΤΟΚΟΛΛΗΤΕΣ ή Η ΑΝΑΚΑΤΩΣΤΡΑ.....	148
Μαθηματική αλλεργία ή Η αναπληρώτρια.....	162
Μεσάνυχτα παρά τέταρτο ή Εφιάλτες φαντασμάτων.....	173
Μετά το τέλος ή Βιογραφικές αποκαλύψεις.....	182

*Κάθε και κάθε χρόνο,
η ψυχή του μαυροπίνακα
στον παράδεισο της αποθήκης
ονειρεύεται το άρωμα της κιμωλίας.
Δεν περιμένει υπόσχεση ζωής,
να θυμάται μόνο θέλει
χωρίς σβησμένες λέξεις και μουντζούρες,
καλλιγραφικά να γράφει
παρελθόν το μέλλον.*

Σ. Μ.

*Η διευθύντρια
ή
Η κυρία ΛΑΧΤΑΡΑ*

Τα παρατσούκλια έτσι και κολλήσουν δεν ξεκολλάνε εύκολα, όπως συμβαίνει και με τις τσίγλες στα μαλλιά. Κανείς δεν μπορεί να θυμηθεί πότε ακριβώς το ψευδώνυμο ΛΑΧΤΑΡΑ αντικατέστησε και το βαφτιστικό όνομα και το επίθετο της κυρίας διευθύντριας του 1ου ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΑΝΩ ΚΑΡΠΟΥΖΙΑΣ. Ίσως να μη χρειάστηκαν πάνω από τρεις μήνες, δηλαδή ενενήντα ημέρες χωρίς τα Σαββατοκύριακα. Εξήντα δύο ημέρες σχολείου επί τουλάχιστον πέντε φορές την ημέρα επανάληψη της λέξης *λαχτάρα* στο λεξιλόγιο της κυρίας διευθύντριας ανεβάζουν τον αριθμό συχνότητας της λέξης σε τριακόσιες δέκα φορές το τρίμηνο και άλλες τόσες επί δύο σε όλη τη σχολική χρονιά.

Μπορεί τα παρατσούκλια να είναι πειραχτικά, να είναι συνήθως ένα παιχνίδι της γλώσσας για να γελάσει με κάποιον ή να τον κοροϊδέψει, όμως στην περίπτωση της κυρίας διευθύντριας του 1ου ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΑΝΩ ΚΑΡΠΟΥΖΙΑΣ η μετονομασία ήταν

απόλυτα τιμητική. Στο όνομα της κυρίας ΛΑΧΤΑΡΑΣ έπιναν νερό όλοι. Η καθαρή αλήθεια είναι πως στην αρχή υπήρχε μια μικρή τάση για γέλια και πειράγματα. Πολύ σύντομα όμως οι συνεργάτες της και τα παιδιά κατάλαβαν πως η λέξη *λαχτάρα* στο μυαλό και στην καρδιά της κυρίας διευθύντριας ήταν συνώνυμη με την επιθυμία και το όνειρο, τη δίψα και την έφεση, τη νοσταλγία και τον καημό, τον φόβο και την ευθύνη, το μεράκι, τον πόθο, την αγάπη και τη χαρά.

«Λαχταράω ένα καφεδάκι από τα χεράκια σου» καλημέριζε την κυρία ΚΥΛΙΚΕΙΑ το πρωί. «Λαχταράω μια τυροπιτούλα, τη νοστιμεύομαι από τη μυρωδιά» τής έλεγε προς το μεσημέρι. Κι εκείνη έτρεχε και πραγματοποιούσε την επιθυμία της με ευχαρίστηση. «Έχω λαχτάρα για τις βρύσες, τις έφτιαξες;» φώναζε και ξαναφώναζε στον επιστάτη, τον κύριο ΜΥΤΑΡΑ (ο τόνος στην παραλήγουσα). Κι εκείνος με προθυμία έτρεχε και καθησύχαζε τον φόβο της. «Έχω μεγάλη λαχτάρα να δω το σχολείο μας να λειτουργεί τέλεια» υπενθύμιζε με κάθε ευκαιρία στους συναδέλφους της τον πόθο και τον καημό της για μια καλύτερη εκπαίδευση. Κι εκείνοι τη στήριζαν προσπαθώντας να κάνουν το κοινό τους όνειρο πράξη. «Η λαχτάρα μου είναι τα παιδιά» έλεγε στους γονείς. «Έχω μεγάλη λαχτάρα να δω τους μαθητές μου να γίνονται καλοί άνθρωποι, με γεμάτο μυαλό και ξέχειλη καρδιά». Κι εκείνοι την εκτιμούσαν για την αγάπη και το μεράκι της και πρόσφεραν ό,τι μπορούσαν. «Σας μαλώνω από τη

λαχτάρα μου να μην πάθετε τίποτα» φώναζε κάθε φορά που τα παιδιά έτρεχαν σαν τρελά στον διάδρομο. Από τη λαχτάρα της για τη λογοτεχνία έφτιαξε και τη βιβλιοθήκη στο σχολείο. Από τη λαχτάρα της για βιωματική μάθηση έφτιαξε και τον λαχανόκηπο στο πίσω μέρος της αυλής.

«Έχω λαχτάρα σήμερα για παραδοσιακό χορό» πέταγε η καρδιά της για καλαματιανό στις σχολικές γιορτές.

Κάθε μέρα λαχταρούσε και ξεψυχούσε από τις ευθύνες της λειτουργίας του σχολείου και καθετί που λαχταρούσε το πάλευε με όλη της την ψυχή η κυρία ΛΑΧΤΑΡΑ. Αυτό που πάνω απ' όλα όμως ονειρευόταν η κυρία διευθύντρια του 1ου ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΑΝΩ ΚΑΡΠΟΥΖΙΑΣ ήταν ένα τέλειο σχολείο. Το λαχταρούσε με γελαστά χαρούμενα παιδιά, με την καρδιά τους γεμάτη αγάπη και το μυαλό τους ανοιχτό ερωτηματικό. Το λαχταρούσε με εμπνευσμένους, αφοσιωμένους δασκάλους να πλάθουν τους μαθητές τους ελεύθερους, υπεύθυνους και ευτυχισμένους ανθρώπους.

«Λαχταράω ένα άλλο, πιο σύγχρονο σχολείο».

«Θέλω κάθε μέρα να μεγαλώνει η λαχτάρα των μαθητών μου για μάθηση».

«Λαχταράω την εποχή που το σχολείο θα γίνει παιδική χαρά και η μάθηση θα γίνει καραμέλα» έλεγε και ξανάλεγε.

Τα πρώτα θύματα της λαχτάρας της για καινοτομίες στην εκπαίδευση ήταν οι μαυροπίνακες. Από το

τέλος της προηγούμενης σχολικής χρονιάς είχε προγραμματίσει τη μεταφορά τους στην αποθήκη και την αντικατάστασή τους με άσπρους γυαλιστερούς πίνακες. Η πρόταση μιας παλιάς δασκάλας να παραμείνουν οι μαυροπίνακες στην τάξη δίπλα στους καινούριους, όπως γίνεται και σε μερικά άλλα σχολεία, έπεσε στο κενό.

«Τέρμα πια στις κιμωλίες και στη σκόνη» είπε η κυρία ΛΑΧΤΑΡΑ, πιστή στον τελικό της στόχο, που δεν ήταν άλλος από την εγκατάσταση του *έξυπνου πίνακα* σε κάθε τάξη.

Ο κύριος ΜΥΤΑΡΑΣ (ο τόνος στην παραλήγουσα), ως επιστάτης του σχολείου, φρόντισε με βαριά καρδιά να πραγματοποιηθεί η επιθυμία της κυρίας διευθύντριας. Κάθε καλοκαίρι εδώ και πενήντα επτά χρόνια, στο τέλος της χρονιάς, τους καθάριζε έναν έναν με νερό και με σφουγγάρι, για να τους μουντζουρώσουν πεντακάθαρους και πάλι τα παιδιά τον Σεπτέμβρη.

Έτσι, Ιούνιο μήνα, με το κλείσιμο του σχολείου, δέκα μαυροπίνακες βρέθηκαν στοιβαγμένοι στην αποθήκη, στο υπόγειο του σχολείου, παρέα με μερικούς πράσινους πίνακες που είχαν έρθει πριν από μερικά χρόνια από το υπουργείο Παιδείας, γιατί το πράσινο χρώμα ήταν καλύτερο για τα μάτια των παιδιών. Από όσα ακολούθησαν, φαίνεται πως οι έντεκα μαυροπίνακες αποδέχθηκαν χωρίς διαμαρτυρίες την άδικη μοίρα τους, όχι όμως και ο μαυροπίνακας της τάξης στο τέλος του διαδρόμου του δεύτερου ορόφου, που

αρνήθηκε να δεχτεί ένα τέτοιο τέλος μετά από τόσα χρόνια προσφοράς στην εκπαίδευση. Από την ώρα που βρέθηκε θαμμένος στη σκοτεινή αποθήκη, η ψυχή του δεν μπορούσε να ησυχάσει. Όποιος νομίζει πως ο μαυροπίνακας δεν έχει ψυχή κάνει μεγάλο λάθος. Η αίσθηση της αδικίας μέσα του ήταν τεράστια. Για να λυτρωθεί η ψυχή του από ένα τέτοιο βάρος, πήρε την απόφαση να μην αποκοπεί από τη ζωή της τάξης και να εκδηλώνει με διάφορους τρόπους την παρουσία του μέσα στην αίθουσα.

Ο επιστάτης κύριος ΜΥΤΑΡΑΣ (ο τόνος στην παραλήγουσα) πιστεύει πως περιπτώσεις σαν κι αυτήν ανοίγουν το μεγάλο κεφάλαιο των φαντασμάτων. Γιατί η ύπαρξη των φαντασμάτων φαίνεται να συνδέεται πάντα με μια μεγάλη αδικία. Μια τέτοια κατάφωρη αδικία είναι και το να μην αποδοθούν στον καταδικασμένο σε μια άλλη ζωή μαυροπίνακα οι κατάλληλες νεκρικές τιμές.

Όλο το καλοκαίρι, περίεργοι κρότοι έφταναν στα αυτιά του επιστάτη από την αίθουσα της τάξης στο τέλος του διαδρόμου του δεύτερου ορόφου του σχολείου. Κάθε φορά όμως που έμπαινε μέσα δεν άκουγε τίποτα, εκτός από τον ήχο από το τρίξιμο της πόρτας που ο ίδιος άνοιγε.

«Είναι κανείς εδώ;» ρώταγε και ξαναρώταγε, αλλά δεν έπαιρνε απάντηση. *Μέχρι το φθινόπωρο πρέπει να λαδώσω τους μεντεσέδες*, σημείωσε στο μυαλό του ως καλός φροντιστής.

Τον Σεπτέμβριο, μία εβδομάδα πριν από το άνοιγμα του σχολείου, ο κύριος ΜΥΤΑΡΑΣ (ο τόνος στην παραλήγουσα) μπήκε στην τάξη στο τέλος του διαδρόμου του δεύτερου ορόφου για να κάνει την τελευταία του επιθεώρηση. Η θέα των θρανίων τοποθετημένων σε σχήμα κύκλου στην αρχή τον ξάφνιασε. Θα περίμενε κανείς να θυμώσει, όμως ο επιστάτης χαμογέλασε και ξανάβαλε τα θρανία στη θέση τους. «Φαίνεται πως κάποιος, για να δηλώσει την παρουσία του εδώ μέσα, μετακίνησε τα θρανία» μίλησε φωναχτά. «Είναι κανείς εδώ;» ρώτησε χωρίς να πάρει απάντηση.

«Καλώς το, το φαντασματάκι μας» το καλωσόρισε, με τα μάτια του να παίζουν παιχνιδιάρικα, το στόμα του να παίρνει ένα περίεργο χαμόγελο και τη μακριά του μύτη να ανεβοκατεβαίνει από χαρά, καθώς μυριζόταν καινούριες περιπέτειες.

Με την αρχή της σχολικής χρονιάς πρέπει να προειδοποιήσω τα παιδιά πως στην τάξη τους κυκλοφορεί το ΦΑΝΤΑΣΜΑ ΤΟΥ ΜΑΥΡΟΠΙΝΑΚΑ, σκέφτηκε ενθουσιασμένος ο κύριος ΜΥΤΑΡΑΣ (ο τόνος στην παραλήγουσα).